

ponibel Reserve af  $15\frac{1}{2}$  Million Kr., der siden den Tid snarest er bleven noget større. Dette vil jo i Virkeligheden sige, at der ogsaa ved de andre Laaneinstitutter er Penge at faae, thi naar der er saa betydelige Beløb disponible i Nationalbanken, kunne de andre Institutter altid beriggjennem faae de fornødne Resourcer. Man vil maasse sige, at de ikke faae Pengene saa billigt, som de ønske det. Dette er ganske sandt, men deri tror jeg ogsaa, at man vil finde Hovedforskjellen mellem, hvad der nu foreslaas, og hvad man gjorde i 1857. Det, man gjorde i 1857, gik ud paa at gjøre det muligt for solide Folk at faae Laan til en Rente, som maatte siges at stemme med Penge- og Laanemarkedets almindelige Forhold; nu derimod er det, som nærmest maa siges at ligge i dette Forflag — i alt Fald er det udtalt fra forskjellige Sider at være Diemebed — at skaffe Laansøgere Penge til en lavere Rente end den, der nu maa siges at være den almindelige paa Laanemarkedet. Staten kom den Gang Nationalbanken til Hjælp med et Laan af netop samme Beløb som det, der nu foreslaas givet til Sparekasserne, nemlig  $2\frac{1}{2}$  Million Rd. eller 5 Millioner Kr.; men Nationalbanken maatte give 8 pCt. af dette Laan, og nu foreslaar man en Rente af kun 4 pCt. Nationalbanken diskonterede selv til 7 pCt. og maatte give Staten 8 pCt. Den midlertidige Laanekasse, som oprettedes, diskonterede ikke en eneste Begel under 9 pCt., og gav mod 8 pCt. Udlaan mod fuld betryggende Sikkerhed. Først den 1ste Mars 1858 gik Udlaaensrenten ned til 6 pCt. Dette, tror jeg, er noget ganske Andet, end hvad der nu foreslaas. Derfor det foreliggende Forflag nu kun gik ud paa ligesom i 1857 at skaffe i og for sig solide Laansøgere, der have Bønskelighed ved af den ene eller den anden Grund at faae Laan fra de bestaaende Institutter, Laan til den Rente, som ellers maa siges at være den almindelige for tilsvarende Laansøgere, skulde jeg ikke have Noget imod at følge Forflaget; men jeg kan ikke se rettere end, at dette gaar langt videre, og i det Væsentlige har et andet Diemebed. Der stod ganske vist i Lovforslaget, saaledes som det blev vedtaget sidste Gang, at Renten skal være „mindst 4 pCt.“, men efter de Udtalelser, der ere fremkomne, tror jeg, at dette omtrent maa forstaaes enslydig med, at den skal være 4 pCt., og dette er ogsaa sagt i Endringsforslaget under Nr. 1, hvor det hedder: „De anvendte Midler forrentes med 4 pCt.“ Derfor

det nu var Meningen, at man vilde anvende disse 5 Millioner til at nedtrykke Rentefonden i det Hele taget og derved gjøre det muligt for Laansøgere i Almindelighed at faae billigere Laan, skulde jeg ikke have saa Meget imod denne Tanke, men saa tror jeg rigtignok, at dette Beløb af 5 Millioner vilde være aldeles ufyldtgjørende; thi alene de kjøbenhavnske Banker ublaane over 100 Millioner, Sparekasserne over 200 Millioner. Utsaa kan man vel nok sige, at lige over for den Laanekapital, der er paa Markedet — der er jo endnu forskjellige andre Institutioner, Provindsbanke og Slige, der ikke ere komne i Betragtning — at lige over for denne Masse af ca. 3—400 Millioner er dette Beløb saa lille, at det neppe vil kunne trykke Rentefoden ned. Dertil kommer, at, for at disse 5 Millioner skulde øve en saadan Virkning, maatte de saa at sige falde ned fra Himlen, det maatte være noget ganske Nyt, der kom ind paa Markedet, men det er jo ikke Tilfældet her. Der er jo oftere i den senere Tid blevet talt i denne Sal om „de døde Penge“ i Statskassen, der skulde ud og virke oplivende paa Omsætningen. Jeg har aldrig forstaaet disse Ord, og jeg tror ogsaa, at der skjuler sig en Illusion bag ved dem. Væde Medlemmer have vistnok den Forestilling, at de ligge i Tønder og Hjerdinge hos Finansministeren, og at der kun er Tale om at gaa hen og tage dem. (Modsigelse.) Ja, jeg tror naturligtvis heller ikke, at væde Medlemmer tro det, men efter hvad der er kommet frem, kunde man næsten fristes til at tro det. Man maa nemlig huske paa, at de Penge, der findes i Kassebeholdningen, i mere eller mindre Omsfang ere ude i Omsætning. Efter Statsregnskabet udgjorde Kassebeholdningen ved Aarets Udgang omtrent 23 Millioner, men deraf ere de  $13\frac{3}{4}$  Millioner i Virkeligheden aldeles ikke, hvad man i Almindelighed kalder Kassebeholdning. Det er i Virkeligheden en Reservefond, Pengene ere anbragte paa samme Maade som en Reservefond, jeg er i alt Fald aldeles ude af Stand til at se nogen Forskjel paa denne Del af Kassebeholdningen og en Reservefond. Det Gæste skulde da være, at de Effekter, hvori man har anbragt de 13—14 Millioner af Kassebeholdningen, i det Hele taget ere noget lettere disponible end dem, hvori Reservefonden er anbragt. De resterende ca.  $9\frac{1}{2}$  Million ere for en Del fordelte rundt omkring til de mange lokale, departementale Kasser og i saadanne mindre Beløb, at de nødvendigtvis maa være der som den fornødne Drifts-